

Til Indre By Lokaludvalg og Christianshavns Lokaludvalg

1. september 2020

Input til årsplan 2021 fra Miljøpunkt Indre By & Christianshavn

Rammer for kommende årsplan

På baggrund af drøftelser om det lokale miljøarbejde, på møder i august i Indre By Lokaludvalg og i Christianshavns Lokaludvalg, kommer her forslag til rammer for årsplan 2021 fra Miljøpunkt Indre By & Christianshavn. Planen ventes behandlet på møder i lokaludvalgene i oktober-november.

Miljøpunktet har taget afsæt de drøftelser, som er refereret fra de to møder og lokaludvalgenes vision for det lokale miljøarbejde. Årsplanen skeler også til Københavns Kommune budgetaftale og de heri prioriterede projekter og anlæg. Der kan drages paralleller mellem flere af disse projekter og lokalvalgenes bemærkninger samt Miljøpunktet hidtidige projekter og indsatser. Lokaludvalgets bemærkninger og input til den kommende årsplan, samt links til referater, vision mm. står i bilag.

Årsplanen for det lokale miljøarbejde har igennem flere år omhandlet indsatser inden for fem områder, mere grønt, minder luft- og støjforurening, herunder CO₂, mere genbrug samt netværk og synlighed. Ud over, at projekterne skal opfylde en række succeskriterier, er formålet at understøtte udviklingen af en mere sund og bæredygtig bydel, som kan medvirke til at fremme en bedre livskvalitet.

Miljøpunktet arbejder projektorienteret og bottom Up, deler viden og faglighed, og understøtter og bistår i udviklingen en mere bæredygtig by. Projekter og indsatser involverer lokale beboere og erhverv, samt andre vigtige interessenter og kompetencer, herunder Københavns Kommune, lokaludvalg og deres arbejdsgrupper, grønne organisationer, vidensinstitutioner, studerende og andre relevante samarbejdspartnere.

Resultatet af projekterne skal gerne vise en hurtigere vej til løsninger, som sammen med borgere og interessenter kan inspirere beslutningstagere i Københavns Kommune til endnu flere tiltag for en sunde og mere bæredygtige bydele.

Overordnet status på årsplan 2019-2020 og plan for 2021

Mange indsatser og projekter ventes at kunne afsluttes ved udgangen af 2020, mens andre indsatser med fordel vil kunne videreføres og indgå som delindsatser i en mere helhedsorienteret plan i udvalgte kvarterer i Indre By og på Christianshavn. En plan på tværs af de i dag kendte temaer, beskrives nærmere nedenfor. Planen kan med fordel tage afsæt i kvarterer, som allerede er motiverede.

Luft

Der i 2019-2020 arbejdet med dokumentation af luftforureningen og kilderne hertil. Erhvervsbilerne forurener ifølge målinger i efteråret 2019 og før påske i 2020, men også nyere, private dieslbiler udleder ultrafine partikler, PM 0,1. En af årsagerne er ifølge projektet, som Miljøpunktet lavede sammen med studerende i 2019, manglende filtre, men også manglende vedligeholdelse af filtre og tomgangskørsel. Der er udarbejdet information om skadelige effekter for folks sundhed og en vejledning til, hvordan borgere og erhverv selv kan teste deres eget filter.

Støj

Der arbejdes fortsat med at få fokus på de mange kilder til støj i byen og hvad det betyder for at kunne regulere støjen som myndighed og sikre mere ro og nattesøvn. Indsatsen sker i tæt samarbejde med støjnetværket, med studerende, Københavns Kommune m.fl. Der er også sat fokus på udviklingen af byen, flere aktiviteter og flere mennesker betyder mere støj. Der er lavet høringssvar til både forskrifter og planer. Sammen med frivillige er der lavet målinger til musikarrangementer og silent events – musik larmer mere end mennesker, men de larmer stadig.

Affald

Der arbejdes med konkrete projekter, som understøtter indsatserne i kommunens Ressource- og Affaldsplan 2024, herunder arbejdet med nærgenbrugsstationer og sorteringspunkter (pladser med mulighed for sortering i flere beholdere til genanvendelse, placeret i det offentlige rum). Der arbejdes også med mulighed for, at flere beboere kan sortere affald lokalt.

Grønt

Begrønning af byen, og hvordan det gøres, er en af Miljøpunktets andre kerneopgaver. Vi understøtter både kommunens arbejde med at plante flere træer og bevare de træer, som er i byen. Gennem støtte og konkret, faglig vejledning, hjælper vi folk med at få flere grønne tage, facader, gader og baggårde i de to bydele. Vi tager afsæt i inspirationskataloget ”Grønne facader” (en opdateret udgave af ”Roser til Byen”). Senest har vi sammen med fem grupper studerende fundet metoder til at skabe en grønnere by, hvor pasning og pleje også indgår. Rigtig mange vil gerne have grønt, også erhverv med udeservering, men ofte ved de ikke, hvad de skal plante eller hvordan det skal passes.

Samlet

Samlet set oplever vi en stigende interesse for at få en snak med en faglig projektmedarbejder eller leder hos Miljøpunktet. Der er både enkeltpersoner, ildsjæle, som har en vision og gerne vil have faglig sparring, men det er også beboerforeninger, institutioner og erhverv, som drømmer om at blive grønnere og mere bæredygtige, i gaden eller i deres baggård. De ønsker ikke kun grønt. Ofte vil de også gerne tale om klimaløsninger og genbrug af vand. Også affaldssortering og byttehjørner, ro eller bedre luftkvalitet er ting, som bydelenes folk vil tale om. Nogle gange bliver det kun til en snak om muligheder, lån af en støj- eller luftmåler, andre gange til en snak om mulige fonde, hvor de kan søge penge. Vi oplever, at vi har en god faglighed inden for vores indsatsområder og temaer, men vi oplever også, at der er personer, som vi ikke kan hjælpe – hvis det falder uden for indsatserne i årsplanen, succeskriterierne eller hvis folk ikke bor eller arbejder i bydelene. Her henviser vi til de andre miljøpunkter, lokaludvalg eller netværk.

Den stigende interesse for at få hjælp til med udviklingen af det nære lokalområde afspejler, efter Miljøpunktets vurdering, den tid vi er i. Byen vokser og opmærksomheden på, at vi alle kan bidrage til at gøre vores lokalområde mere bæredygtigt, er tilsvarende voksende. Miljøpunktet kan bistå med vores understøttende arbejdsform, innovationsprocesser, undersøgelser, data og faglige input, i samarbejde med lokaludvalg, lokale borgere og erhverv.

Miljøpunktet vil foreslå, at der i den kommende årsplan arbejdes med mere tværgående temaer f.eks. ”Sundt og bæredygtigt kvarter”, hvor både borgere, erhverv, studerende m.fl. involveres.

Med kommunes netop offentliggjorte budgetforlig er det muligt i både Middelalderbyen og på Christianshavn.

For eksempel ”Mindre biltrafik i Middelalderbyen” og ”Foranalyse af forbedret trafikafvikling på Torvegade ved Strandgade”, ”begrønning af byen” og ”Øget viden om de sundhedsmæssige konsekvenser ved luftforureningen i København”.

Som eksempler på helhedsorienterede indsatser, på tværs af temaer kan nævnes en række forslag til ”pakker”, der kan målrettes med konkrete indsatser i et kvarter, område eller en branche. Se bilag.

Metoden

Helhedsorienterede indsatser, som ønskes lokalt og er relevante ift. udmelding fra TMF, Københavns kommune, kræver ”pakker”, som omtalt ovenfor og forslag er vist i bilag. Her kan området/kvarteret plukke og hvert projekt baseres på en aftale, et forløb, ressourcer, ”pakker” mv. (projektforløb).

Der vil sandsynligvis kun være plads til et eller to af denne type projekter i en etårig periode, hvis der skal sikres rum til forslag fra de udpegede boligområder og proces, læring mv. Vidensdeling vil med årene gå på tværs af de valgte kvarterer og bredes ud til nye kvarterer – efter gi-den-videre-princippet. Hertil kommer tre mindre indsatser via temadage/-møder; understøtte arbejdet med sorteringspunkter, begrønning, og byvandring, samt løbende, relevante nyheder.

Arbejdet med begrønning af Nyboder, samt mulighed for sortering af affald til genbrug, er et eksempel på et projekt i den nuværende årsplan, som er metodisk og handlingsorienteret, og tager afsæt i dels årsplanen, men også ønsker i området som helhed. Der arbejdes stadig på projektet, som afrapporteres senest i november.

Alle skal så vidt muligt høres, f.eks. via beboerforeninger og lignende – projektet skal være for de mange, ikke få.

Der kan tilrettelægges byvandring ifm. udviklingen i projekterne/indsatserne, som led i synlighed og formidling. Miljøpunktet kan drive processen med borgerinvolvering, i lighed med Mejlgade projektet i Århus, inkl. kompetencekortlægning og involvering af relevante studerende, WPI, DTU, KU, frivillige m.fl.

Synlighed – sammen med andre

Miljøpunktet arbejder ikke på egne vegne, men understøtter borgere, erhverv, institutioner m.fl. i udviklingen af et bedre lokalt miljø, mere bæredygtighed, sundhed mv. - ved verdensmål 17 - Partnerskab for handling.

Nævnte forslag kræver fokus, og et klart målbart mål for indsatserne, som kan være synligt. Det giver samtidig mulighed for større projekter, som kan tiltrække kvalificerede studerende og give mulighed for eksterne midler.

Miljøpunktet deltager i følgegruppen til arbejdet med kortlægning af luftforurening, med google-bilerne, sammen med Copenhagen Solution Lab, under Københavns Kommune. Resultaterne ventes offentliggjort i 2021 og vil kunne belyse sammenhænge mellem brændeovnsfyring og luftkvalitet.

Indre By Lokaludvalg havde følgende bemærkninger i drøftelsen:

- Årsplanen skal omfatte ét tema som fx. begrønning af byrum eller affaldssortering. Det skal være et tema, som skaber synlighed.
- Man bør ikke droppe støj eller luftforurening i årsplanen.
- Årsplanen bør fokusere på det vigtigste. Man bør prioritere.
- Der bør være succeskriterier.
- Der bør være to fokusområder, hvor støj kan være det ene fokusområde, da lokaludvalgets medlem af Miljøpunktets bestyrelse har talt for, at der skal arbejdes med det tema.
- Det, som ildsjælene vil, må være styrende for valg af temaer.
- Man kan arbejde med 3-4 temaer, herunder trafik.
- Det lokale miljøarbejde skal være resultatorienteret. Det skal rykke ved noget.
- Man skal vælge temaer, hvor man kan se, at der sker noget. Det skal være måleligt.
- Arbejdet med luftforurening er konkret. Temaet hænger sammen med ønsket om en skærpelse af miljøzonen.
- De amerikanske studerendes arbejde med luftforurening, som Miljøpunktet formidlede, kunne bruges til at kvalificere argumenter.
- Når man foreslår et tema, skal man sandsynliggøre, at det kan flytte noget at arbejde med det.

Christianshavn havde følgende bemærkninger i drøftelsen:

- Trafikøer kan tages med i årsplanen.
- Brændeovnsrøg kan tages med i årsplanen.
- Årsplanen bør indeholde færre elementer end den nuværende årsplan. Fx. kan partnerskaber udgå.

[Referat fra møde i Indre By Lokaludvalg august 2020](#)

[Referat fra møde i Christianshavns Lokaludvalg august 2020](#)

[Visionen fra lokaludvalgene](#)

[Vedtægt for Miljøpunkt Indre By & Christianshavn](#)

[Årsplan 2019-2020](#)

Eksempler på ”pakker” – indsatser på tværs af temaer og med involvering af borgere, erhverv, Lokaludvalg/arbejdsgrupper, Kommune, studerende m.fl.

Mindre biltrafik i Middelalderbyen og Torvegade – Sundt, bæredygtigt og ansvarligt kvarter:

Varelevering og tomgang (sammen med Citylogistik)

Deleøkonomi (hvis der skiftes til delebiler, cykler mv.), hvad betyder det for den samlede økonomi, CO2 udledning, luftforurening.

Hvad betyder det for livskvalitet (ren luft, mindre støj, mere livskvalitet)? Antropologisk undersøgelse sammen med studerende.

Og kan trafikøer (Christianshavn)være en løsning, som borgere og erhverv kan bakke op om?

Grøn by hænger sammen med:

Affald (mindre affald i gaderne = grønnere by)

Trivsel (grønt nedsætter stressniveauer)

Faglighed (omkring ovenstående, og omkring typerne af beplantning, know-how mv.)

Vidensdeling (ligeledes omkring første punkt)

Støjgener (mulig forbedring ved begrønning)

Trafik (mulig prioritering af mere grønt, ved prioritering af mindre trafik og elementer af trafikøer)

Luftforurening (luftrensede planter + ovenstående pointe)

CO2 udledning (se punkt 5: Mindre trafik mere grønt)

Indsatser under temaet affald kan måles i andet end kilo:

Affald har noget at gøre med:

Ressourceforbrug (genanvendelse/genbrug)

Formidling (af ovenstående, adfærdspåvirkende)

Grøn by (som hænger sammen med trivsel)

CO2 udledning (som mindskes ved mere bevidst ressourceforbrug - se punkt 1)

Faglighed (omkring affaldssortering og genanvendelse, hænger sammen med formidling, adfærd, ressourceforbrug)

Vidensdeling (se ovenstående)

Projektet kan tage udgangspunkt i 1-2 temadage for borgere og beboerforeninger i 1-2 kvarterer, som i dag ikke kan sortere lokalt.

